

potoka i rijeka, močvarne tvorevine, vapnene sedre i crvene rastrošne gline. Na ove dvije posljednje tvorevine moramo se još u kratko osvrnuti, jer stoje u uskoj svezi, prem su tako različita lica. Oborine otapaju osobito, ako sadržaju ugljične kiseline vapnence, od kojih je veći dio Dalmacije izgrađen. Na mnogim mjestima taloži se opet vapno iz vrela, potoka i rijeka kao vapneni mačak ili sedra. Ta je sedra obično šupljikavo vapno, koje se je većinom izlučilo na mahovinama ili vodenom bilju. Naročito sastoje slapovi Zrmanje, Krke i Cetine od vapnene sedre, a velika množina sedre ima u dolini Butišnice kod Golubića. Lišće drvlja, koje raste uz obale voda (ponajviše vrbe, bukve, johe) pada u stvarajuću se sedru, a tako dospiju i kučice od kopnenih i vodenih puževa u nju, pa ih možemo kasnije u otvrdnutom vapnenom mačku prepoznati. Šupljine u sedri odgovaraju često stabljikama vodenih bilina ili mahovinama, koje su nekada bile njoj uklopljene i okorjele vapnom.

Od vapnenca, komu se ugljičnokiselo vapno (Ca CO_3) kemijski otopilo preostaje, ako i malena množina netopiva ostatka, i to nešto crvene gline. Shvatljivo je, da je od onih velikih množina vapnenca, koje su se otopile kroz geologijska vremena — osobito otkada je Dalmacija kopnom — morala preostati i velika množina crvene gline. Pa ako u Dalmaciji, kao u svim kraškim predjelima mnogo te crvene gline susrećemo, to nam se samo po sebi namiče misao, da ove gline shvatimo kao proizvode rastrošenja. Dakako, da te crvene gline ne nalazimo — bar u većini slučajeva — više tamo, gdje su se nalazili vapnenci, od kojih su otapanjem postale, nego su po više puta što vjetrom, što vodom odnesene i ponovno taložene.